

цесу в Україні: вибрані твори / М. М. Михеєнко. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – С. 196–210. **10.** Умнова О. Дослідження та оцінка доказів в адміністративному судочинстві / О. Умнова // Юридичний вісник України. – 2007. – № 47. – С. 9. **11.** Штефан М. Й. Цивільний процес / М. Й. Штефан. – К. : Ін Юре, 1997. – 608 с. **12.** Спасович В. Д. О теории судебно-уголовного доказательства в связи с судоустройством и судопроизводством / В. Д. Спасович. – СПб., 1861. – С. 7–8.

Надійшла до редколегії 30.08.2012

Раскрыто содержание понятий доказательств и доказывания в административном процессе, проанализирована судебная практика по соблюдению задекларированных в КАС Украины презумпций виновности ответчика – субъекта властных полномочий. Исследованы теоретические конструкции категории «доказывания», сформулированные отечественными и зарубежными учеными. Определены особенности доказывания в административном процессе в сравнении с гражданским и хозяйственным, а также процессом рассмотрения дел об административных правонарушениях.

Maintenance of concepts of proofs and proving in an administrative process is exposed, judicial practice in relation to the observance declared in Code of the Administrative Rule-Making of Ukraine presumption of guiltiness of defendant – subject of imperious plenary powers – is analysed. The theoretical constructions of category of «proving», set forth by home and foreign scientists, are investigational. The features of proving are determined in an administrative process by comparison to civil and economic, and also to the process of consideration of cases about administrative offences.

УДК [351.72:330.526.34.008.6](477)

В. М. Васильєв

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА: СПЕЦИФІКА УПРАВЛІННЯ ТА КОНТРОЛЮ

Структурно розглянуто повноваження органів управління фінансовою діяльністю державних підприємств та запропоновано шляхи оптимізації їх форм та методів.

Процес управління має місце там, де відбувається спільна діяльність людей з реалізації певних завдань та цілей. В найзагальнішому вигляді управління можна визначити як комплекс необхідних засобів впливу на групу, суспільство або його окремі ланки з метою їх упорядкування, збереження якісної специфіки, удосконалення і розвитку.

На державному підприємстві побудова якісної системи управління фінансовою діяльністю є необхідною умовою підтримки його життєдіяльності та ефективності в умовах глобалізації, стрімкого прогресу в технологіях, знаннях, техніці. В свою чергу, економічні, адміністративні реформи є неможливими без дієвих перетворень та модернізації державних підприємств, а відтак питання розвитку підприємства стає питанням розвитку національної економіки.

© Васильєв В. М., 2012

Реалізація поставлених завдань має здійснюватись за допомогою управлінських функцій. Так, на державному підприємстві функції управління є окремими періодами (стадіями) управлінської діяльності, які пов'язані між собою єдиною кінцевою метою, заради досягнення якої і здійснюється процес управління.

За допомогою управління забезпечується, з одного боку, єдність, узгодженість, взаємозв'язок усіх груп державного підприємства, а з іншого, – розвиток, зміни, вдосконалення кожної структурної одиниці, яка входить до його складу. Відтак управління фінансовою діяльністю державного підприємства виявляє себе в процесі відтворення та служить завданням розвитку підприємства, досягнення конкретних результатів.

Так, в управлінні фінансовою діяльністю державного підприємства необхідно виділити наступні функції: загальноорганізаційну, інформаційно-аналітичну, прогнозування та планування, відтворювальну, розподільну, матеріально-технічного забезпечення, мотивації та контролю.

Загальноорганізаційна функція передбачає розподіл робіт між виконавцями, делегування завдань і повноважень, забезпечення організованості, дисципліни, відповідальності за доручену справу, можливість створення нових структурних підрозділів з метою досягнення певної мети.

Інформаційно-аналітична функція передбачає збір, обробку, аналіз і оцінку інформації з метою підвищення ефективності фінансової діяльності державного підприємства, вона містить у собі всі дії щодо оперування інформацією. Важливість дій суб'єкта управління по роботі з інформацією безперечна, тому що операції з інформацією носять не тільки і не стільки технічний, рутинний характер, а насамперед вимагають творчого підходу. Тому управлінські дії, які складають названу функцію, відносно відособлені в процесі управління. Крім того, ці дії однорідні, оскільки збір, обробка, аналіз і оцінка пов'язані єдиним предметом – інформацією – і спрямовані на досягнення однієї мети – створення умов для реалізації інших функцій управління. Ці управлінські дії є атрибутом кожної стадії будь-якого управлінського циклу і характеризуються стабільністю.

Прогноз в управлінні фінансовою діяльністю державного підприємства – це конкретне передбачення, судження про стан цієї системи в майбутньому, про цілі її розвитку, засоби, необхідні для їх досягнення. Прогнозування допомагає забезпечити найбільш оптимальний вибір цілей та засобів їх досягнення, визначити основні потреби майбутнього та можливості їх задоволення, проаналізувати й розпізнати можливі негативні наслідки тих чи інших тенденцій у розвитку підприємства.

Функція планування спирається на інформаційно-аналітичну функцію і також властива управлінню фінансовою діяльністю державного підприємства. Планування обґрунтовує і визначає напрямки діяльності системи управління на всіх рівнях ієрархії. Крім

того, ця функція визначає цілі, завдання і заходи для їх здійснення. Планування передбачає розробку рішення про те, якими мають бути учасники управлінського процесу, стан справ, бажані результати, шляхи їх досягнення.

Відтворювальна функція передбачає визначення збалансованого співвідношення між динамікою матеріальних і фінансових ресурсів на всіх стадіях розширеного відтворення капіталу підприємств. Реалізація цієї функції вимагає ефективного управління фінансовими ресурсами, забезпечення прибутковості державного підприємства й оптимізації управління ним, активної інвестиційної політики. Відтворювальна функція сприяє зміцненню фінансів підприємства на довгострокову перспективу.

Розподільна функція фінансової діяльності державного підприємства полягає у формуванні та використанні грошових фондів, оптимальному структуруванні капіталу, розробці і реалізації політики підприємства в галузі формування прибутку, його розподілу з метою забезпечення розширеного відтворення фінансових ресурсів.

За допомогою виконання функції матеріально-технічного забезпечення суб'єкт управління визначає дійсні потреби фінансової діяльності державного підприємства та його підсистем у матеріальних ресурсах, виявляє всі ресурси, якими оперує персонал для задоволення потреб фінансової діяльності, розподіляє одержані й наявні матеріально-технічні засоби у відповідності до їх належності й потреб, стежить за раціональним і економним використанням матеріальних і технічних засобів. У процесі матеріально-технічного забезпечення від суб'єкта управління потрібна організація статистичного спостереження, збір, опрацювання й аналіз даних про виконання планів постачання матеріальних ресурсів і виконання виробничих завдань, використання вторинних ресурсів і виявлення втрат матеріалів, утворення запасів матеріальних засобів, зниження норм витрат тощо. Призначення цієї функції – підтримання життєзабезпечення всіх структурних підрозділів державного підприємства.

Керівник має завжди пам'ятати, що найдосконаліший план, наукова організація праці, достатнє матеріально-технічне забезпечення не мають сенсу, якщо працівники, яким доручено роботу, не виконують її або виконують неякісно. Функція мотивації спрямована на забезпечення виконання працівниками державного підприємства своїх обов'язків. Для цього повинні бути створені умови для моральної та матеріальної зацікавленості персоналу у виконанні покладених обов'язків. Мотивація – це процес спонукання себе та інших до діяльності щодо досягнення особистих цілей або цілей підприємства. Під мотивацією необхідно розуміти сукупність рушійних сил, які спонукають людину до здійснення визначених дій.

Слід зауважити, що всі функції в процесі управління взаємопов'язані й здійснюються одночасно. Ефективне виконання функцій значною мірою залежить від їх раціонального розподілу між виконавцями.

Функція контролю здійснюється на основі інформації про функціонування фінансової системи державного підприємства, її конкретні ситуації, ускладнення, відхилення від завданих дій, які виникають. Контроль покликаний забезпечувати єдність управлінських рішень та їх реалізацію, тобто весь процес управління. Він є також одним із засобів підвищення ефективності, тому що в результаті контролю виявляються не тільки недоліки, але і позитивний досвід, що надалі знаходить поширення у всій системі. Контроль являє собою систему спостереження і перевірки в процесі фінансової діяльності державного підприємства для виявлення відхилень від планів, що ускладнюють досягнення поставленої мети.

Контрольна функція в управлінні фінансовою діяльністю державного підприємства полягає в систематичному контролі за динамікою фінансових показників, станом платіжної та розрахункової дисципліни. Реалізація такої функції здійснюється за допомогою системи санкцій і заохочень.

Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності» [1] суб'єктами управління державними підприємствами є:

- Кабінет Міністрів України;
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності;
- центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку;
- міністерства та інші органи виконавчої влади (далі – уповноважені органи управління);
- Фонд державного майна України.

Крім того, до органів управління об'єктами державної власності відносять: органи, що забезпечують діяльність Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України; органи, які здійснюють управління державним майном відповідно до повноважень, визначених окремими законами; державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації; Національну академію наук України, галузеві академії наук.

У поданій нижче таблиці запропоновано розглянути компетенцію та повноваження перерахованих вище органів управління державними підприємствами.

1.	Кабінет Міністрів України
	1) визначає органи виконавчої влади, які здійснюють функції з управління об'єктами державної власності; 2) встановлює порядок передачі об'єктів державної власності суб'єктам управління; 3) визначає умови створення та діяльності державних підприємств; 4) приймає рішення про створення, реорганізацію та ліквідацію господарських структур і визначає уповноважені органи управління, які здійснюють контроль за їх діяльністю;

	<p>5) призначає на посади та звільняє з посад керівників державних підприємств;</p> <p>6) приймає рішення про створення, реорганізацію та ліквідацію казенних підприємств і визначає центральні органи виконавчої влади, до сфери управління яких вони належать;</p> <p>7) приймає рішення про передачу об'єктів державної власності в комунальну власність, дає згоду на передачу об'єктів з комунальної в державну власність;</p> <p>8) приймає рішення про закріплення в державній власності пакетів акцій (часток) акціонерних товариств, створених на базі державного майна, що приватизується, терміни закріплення таких пакетів акцій (часток) у державній власності відповідно до законодавства про приватизацію;</p> <p>9) приймає за поданням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, рішення про достроковий продаж пакетів акцій (часток), закріплених у державній власності, або їх частини;</p> <p>10) розробляє та укладає міжнародні договори України щодо об'єктів державної власності України згідно із законодавством;</p> <p>11) призначає позапланові ревізії та перевірки використання об'єктів управління державної власності та встановлює порядок їх проведення;</p> <p>12) встановлює критерії ефективності управління об'єктами державної власності та порядок їх застосування;</p> <p>13) забезпечує контроль за ефективністю управління об'єктами державної власності;</p> <p>14) затверджує річні фінансові плани державних підприємств, що є суб'єктами природних монополій, та державних підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 мільйонів гривень;</p> <p>15) погоджує рішення уповноважених органів управління щодо створення, реорганізації та ліквідації діяльності підприємств державного сектору економіки, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;</p> <p>16) погоджує умови приватизації та реструктуризації об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;</p> <p>17) затверджує перелік об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;</p> <p>18) забезпечує контроль за використанням орендованих цілісних майнових комплексів державних підприємств, їх структурних підрозділів та нерухомого майна;</p> <p>19) виконує відповідно до законів інші функції з управління об'єктами державної власності.</p>
2.	<p>Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері управління об'єктами державної власності</p>
	<p>– здійснює контроль і проводить аналіз результатів діяльності державних підприємств (у тому числі ефективності використання</p>

державного майна), що належать до сфери його управління, та розробляє механізми підвищення ефективності їх роботи;

- бере участь у підготовці пропозицій центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, та центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику, щодо формування дивідендної політики та забезпечує її реалізацію в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;

- контролює виконання умов контрактів керівниками виконавчих органів господарських організацій, які перебувають у його управлінні;

- забезпечує за участю Фонду державного майна України координацію діяльності з підвищення професійного рівня посадових осіб уповноважених органів управління, які виконують функції з управління корпоративними правами держави, та уповноважених осіб;

- розробляє та затверджує стратегічні плани розвитку державних підприємств, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких він здійснює, та здійснює контроль за їх виконанням;

- формує переліки та проводить корпоратизацію державних підприємств, що належать до сфери його управління;

- затверджує персональний склад наглядових рад господарських товариств, створених у процесі корпоратизації державних підприємств, управління корпоративними правами яких він здійснює, та вносить зміни до такого складу;

- передає до сфери управління Фонду державного майна України державні підприємства та державні корпоративні права господарських товариств, що належать до сфери його управління та щодо яких прийнято рішення про приватизацію;

- здійснює визначені законодавством повноваження під час провадження справ про банкрутство державних підприємств та господарських організацій, корпоративні права щодо яких належать державі, що перебувають у його управлінні, у тому числі веде їх реєстри;

- забезпечує розроблення умов реструктуризації та санації підприємств, що перебувають у його управлінні, та їх погодження щодо господарських організацій, у статутному капіталі яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків і які перебувають у його управлінні та мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;

- оформляє відповідно до міжнародних договорів та законів України право державної власності України на об'єкти, що належать до сфери його управління, та приймає рішення щодо їх подальшого ефективного використання;

- погоджує відчуження, передачу в оренду (користування), заставу (іпотеку), списання майна державних підприємств, що належать до сфери його управління, передачу в оренду, заставу цілих майнових комплексів державних підприємств, що

	<p>належать до сфери його управління;</p> <ul style="list-style-type: none"> – погоджує укладення підприємствами, установами, організаціями, що належать до сфери його управління, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, зміни до них та контролює виконання умов цих договорів; – забезпечує оформлення прав на земельні ділянки (у разі відсутності необхідних документів) та уточнення меж земельних ділянок державних підприємств, державних установ, організацій, що належать до сфери його управління; – вносить пропозиції та погоджує призначення і звільнення керівників державних господарських об'єднань, державних холдингових компаній, що належать до сфери його управління, у порядку, встановленому законодавством; – сприяє в межах повноважень модернізації підприємств державного сектору економіки, що належать до сфери його управління, поліпшенню їх енергоефективності та екологічних показників, у тому числі з використанням коштів програм міжнародного співробітництва.
3.	<p>Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку</p>
	<ul style="list-style-type: none"> – формує за пропозицією суб'єктів управління перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації; – формує за пропозицією уповноважених органів управління перелік державних підприємств, що підлягають корпоратизації, та затверджує графіки її проведення; – формує за пропозицією уповноважених органів управління пропозиції щодо критеріїв віднесення підприємств до тих, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави, та пропозиції щодо переліку таких підприємств; – подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо закріплення в державній власності пакетів акцій відкритих акціонерних товариств, створених у процесі корпоратизації та приватизації, доцільності їх відчуження або придбання державою відповідних пакетів акцій (часток) в інших власників та акцій додаткової емісії в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, та здійснює інші повноваження відповідно до закону України «Про управління об'єктами державної власності».
4.	<p>Міністерства та інші органи виконавчої влади</p>
	<ol style="list-style-type: none"> 1) приймають рішення про створення, реорганізацію і ліквідацію підприємств, установ та організацій, заснованих на державній власності; 2) ініціюють створення господарських структур, розробляють проекти їх установчих документів; 3) затверджують статuti (положення) підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, і господарських

	<p>структур та здійснюють контроль за їх дотриманням;</p> <p>4) призначають на посаду та звільняють з посади керівників державних підприємств, установ, організацій та господарських структур, укладають і розривають з ними контракти, здійснюють контроль за дотриманням їх вимог;</p> <p>5) розробляють та затверджують стратегічні плани розвитку державних підприємств, державних акціонерних товариств і господарських структур, управління корпоративними правами або контроль за діяльністю яких вони здійснюють, та здійснюють контроль за їх виконанням;</p> <p>6) затверджують річні фінансові та інвестиційні плани, а також інвестиційні плани на середньострокову перспективу (3–5 років) державних підприємств і господарських структур, що належать до сфери їх управління, та здійснюють контроль за їх виконанням у встановленому порядку;</p> <p>7) проводять моніторинг фінансової діяльності, зокрема виконання показників фінансових планів підприємств, що належать до сфери їх управління, та вживають заходів до поліпшення їх роботи;</p> <p>8) забезпечують проведення щорічних аудиторських перевірок окремо визначених державних підприємств і господарських структур. У разі зміни керівника державного підприємства і господарської структури забезпечують проведення ревізії фінансово-господарської діяльності підприємства і господарської структури у порядку, передбаченому законом;</p> <p>9) здійснюють управління казенними підприємствами відповідно до законодавства; здійснюють управління державним майном, що не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі корпоратизації або перетворення державних підприємств у державні акціонерні товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі, приймають рішення про подальше використання цього майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), у тому числі об'єктів, що не підлягають приватизації; забезпечують відповідно до встановленого Кабінетом Міністрів України порядку відрахування до Державного бюджету України частини прибутку (доходу) державними підприємствами, господарськими структурами;</p> <p>10) забезпечують надання розпоряднику Єдиного реєстру об'єктів державної власності відомостей про об'єкти державної власності для формування і ведення зазначеного реєстру тощо.</p>
5.	Фонд державного майна України
	<p>а) виступає орендодавцем цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів;</p> <p>б) здійснює контроль за використанням орендованих цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів, виконанням умов договорів оренди цілісних майнових комплексів державних підприємств, повернення цілісних майнових комплексів державних підприємств до сфери управління уповноважених органів управління після закінчення строку дії договорів оренди;</p>

	<p>в) виступає від імені держави засновником господарських організацій, до статутних капіталів яких передається державне майно, у тому числі холдингових компаній та підприємств, які підлягають корпоратизації відповідно до законодавства;</p> <p>г) виступає в установленому порядку правонаступником державних підприємств стосовно суб'єктів господарювання, раніше створених за їх участю, а також державних внесків до статутного капіталу недержавних суб'єктів господарювання;</p> <p>ґ) приймає рішення про створення, реорганізацію (реструктуризацію) та ліквідацію підприємств і організацій, заснованих на державній власності, що перебувають у його управлінні;</p> <p>д) здійснює визначені законодавством повноваження під час провадження справ про банкрутство державних підприємств, що перебувають у його управлінні, та господарських організацій з корпоративними правами держави, у тому числі веде їх реєстри;</p> <p>е) забезпечує розроблення умов реструктуризації та санації підприємств, що перебувають у його управлінні, та їх погодження щодо господарських організацій, у статутних капіталах яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави;</p> <p>є) забезпечує проведення екологічного аудиту підпорядкованих йому підприємств;</p> <p>ж) погоджує розмір плати за оренду (суборенду) державного майна (крім окремого індивідуально визначеного) за договорами оренди, укладеними підприємствами, військовими частинами Збройних Сил України та іншими військовими формуваннями;</p> <p>з) бере участь у підготовці та укладанні міжнародних договорів щодо об'єктів державної власності України, оформлює відповідно до міжнародних договорів право державної власності на майно та приймає рішення щодо його подальшого ефективного використання;</p> <p>и) забезпечує захист майнових прав держави на території України відповідно до законодавства, а за її межами – відповідно до чинних міжнародних договорів у межах своїх повноважень;</p> <p>і) погоджує державним підприємствам, установам, організаціям, а також господарським товариствам, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, повноваження з управління корпоративними правами держави яких він здійснює, договори про спільну діяльність, договори комісії, доручення та управління майном, зміни до них.</p>
--	---

Безпосередньо ж на державному підприємстві фінансову роботу організовує фінансовий відділ, що є самостійним структурним підрозділом. Керівник цього відділу підпорядковується керівникові підприємства і разом з ним несе відповідальність за фінансову дисципліну і фінансовий стан підприємства, представляє підприємство у фінансових, кредитних та інших органах. На невеликих підприємствах, де немає самостійного фінансового відділу, цю роботу виконує фінансовий сектор (бюро, група), що створюється у складі

бухгалтерії, фінансово-збутового відділу чи іншого підрозділу підприємства, керівник якого в такому разі несе відповідальність за фінансову роботу підприємства.

Таким чином, управління фінансовою діяльністю державного підприємства за своєю суттю є безперервним процесом, який полягає в сукупності послідовних дій, які повторюються. Такий механізм управління фінансовою діяльністю необхідно розглядати як підсистему, що формується й використовується не відокремлено, а в структурі всієї управлінської діяльності державного підприємства [2, с. 24].

У суспільстві існує думка, яку підтримують і вітчизняні вчені [3, с. 148] і яку схильний підтримувати автор щодо створення на державних підприємствах групи або служби контролінгу у складі трьох-чотирьох контролерів. Така служба контролінгу має входити до складу фінансово-економічних служб державного підприємства. Сьогодні більшість середньостатистичних українських підприємств, як вже зазначалося вище, мають типову організаційну структуру фінансової служби, до складу якої зазвичай входять бухгалтерія, планово-економічний та фінансовий відділи. При такій структурі управління фінансами є недостатньо ефективним, тому і виникає необхідність утворити систему фінансового контролінгу. Першочерговими завданнями такої служби мають бути контроль за вирішеннями оперативних фінансових питань, внутрішня звітність і облік, розрахунок витрат і доходів, вартісний аналіз, забезпечення безбитковості операційної діяльності та створення умов для самофінансування підприємства, реалізація системи раннього запобігання та реагування на потенційний ризик, прогнозування банкрутства підприємства, залучення до процесу складання і реалізації бюджетів на державних підприємствах.

Враховуючи викладене, сформулюємо основні стратегічні напрямки покращення управління фінансовою діяльністю державного підприємства:

- а) подальший інтенсивний інноваційний розвиток промислового виробництва;
- б) забезпечення продовольчої безпеки держави;
- в) реалізація державної політики врегулювання ринків промислової продукції, сировини, ресурсів;
- г) державна підтримка економічного паритету між різними галузями економіки;
- д) захист вітчизняних товаровиробників;
- е) створення дієвих та налагоджених механізмів доставки продукції до споживачів, які б забезпечували динамічний і збалансований розвиток усіх ланок товарообігу;
- є) розроблення та прийняття державної програми вдосконалення оптової торгівлі продукцією, враховуючи новітні технології й технологічні рішення;
- ж) забезпечення інтегрованих процесів у торгівлі на основі координації спільних дій та узгодженості інтересів усіх учасників ринку.

Такий підхід реалізації державної політики надасть можливість:

- а) використовувати при аналізі в динаміці основні показники діяльності державного підприємства, що відображають його фінансовий стан по продуктах, процесах, підрозділах;
- б) не допускати не-виправданих витрат при здійсненні тих чи інших проєктів;
- в) застосовувати в управлінні фінансовою діяльністю державного підприємства функціональні залежності єдиного інформаційного простору, що забезпечує підсистему фінансового контролінгу;
- г) своєчасно виявляти «вузькі місця» у фінансовому управлінні державним підприємством і вживати відповідних заходів для їх усунення;
- д) оптимізувати і управляти логістичними ланцюжками підприємства.

Отже, модернізація зовнішньої та внутрішньої політики діяльності державного підприємства можлива лише за умови застосування сучасних концепцій управління у сфері фінансів, оскільки результативні показники функціонування будь-якого підприємства відображені саме у його фінансових документах. Тому система управління фінансовою діяльністю набуває все більшого значення для прогресу та розвитку сучасного державного підприємства.

Регулювання вітчизняного ринку виробництва продукції державного підприємства має здійснюватися з використанням наступних механізмів:

- податкової політики, яка має здійснюватись шляхом призначення та диференціації податкових ставок, введення податкових пільг, звільнення від податків певних категорій державних підприємств, диференціації в обкладанні податками окремих видів продукції державних підприємств тощо;

- грошово-кредитної політики, за допомогою якої уряд впливає на грошовий обіг. Це є заходи пільгового й пріоритетного кредитування інвестиційних проєктів, пільгове страхування певних видів продукції тощо;

- бюджетної політики, на основі якої державні органи мають право здійснювати розподіл бюджетних коштів за різними напрямками, виділяючи при цьому певним галузям виробництва, що є в певний проміжок часу найбільш пріоритетними, більше бюджетних асигнувань. Держава має субсидувати відсоткові ставки за кредитами певних підприємств (наприклад агропромислових), формувати обласні та регіональні фонди, здійснювати повне або часткове компенсування витрат за договорами страхування, лізингу тощо;

- цінової політики, яка у цілому має здійснюватися шляхом встановлення: а) граничних цін на деякі суспільно важливі товари та послуги; б) граничних рівнів рентабельності для підприємств-монополістів і параметрів, які визначають величину цін; в) гарантованих цін на рівні, що забезпечує підприємствам мінімальну рентабельність виробництва і отримання доходів, достатніх для розширеного відтворення; г) встановлення порогових (захисних) цін, якщо ціни на внутрішньому ринку істотно вище імпортних, а збут

вітчизняної продукції ускладнений. Крім того, мають застосовуватись моніторинг паритету цін і поліпшення їх співвідношення, закупівельні і товарні інтервенції, диференціація транспортних тарифів на перевезення продукції тощо.

Впровадження розглянутої системи управління фінансовою діяльністю державного підприємства може включати декілька етапів – початковий, підготовчий, основний і завершальний, де на кожному з цих етапів виконується ряд вказаних вище процедур.

Таким чином, формування і впровадження оптимальної системи управління фінансовою діяльністю державного підприємства вимагає певних підходів системного аналізу. Використання цих підходів обумовлене складною організаційною структурою сучасного державного підприємства і великою різноманітністю індикаторів, що характеризують його діяльність.

Список літератури: 1. Про управління об'єктами державної власності : закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 46. – Ст. 456. 2. Мішина С. В. Організаційно-економічний механізм управління фінансовими ресурсами на підприємстві / С. В. Мішина, О. Ю. Мішин. – Х. : Вид-во ХНЕУ, 2006. – 176 с. 3. Корінев В. Л. Актуальні аспекти формування системи фінансового контролінгу на підприємстві / В. Л. Корінев, К. О. Сергєєва // Держава та регіони. – 2011. – № 2. – С. 147–150.

Надійшла до редакції 02.08.2012

Структурно рассмотрены полномочия органов управления финансовой деятельностью государственных предприятий и предложены направления оптимизации их форм и методов.

Plenary powers of organs of management by financial activity of state enterprises are structurally considered and directions of optimization of their forms and methods are offered.

УДК [351.95(091):351.811.122](477)

В. В. Гриценко

ГЕНЕЗИС АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ДОРОЖНЬОГО РУХУ УКРАЇНИ

Розглянуто питання історичного розвитку адміністративного провадження у справах про порушення Правил дорожнього руху України.

Дослідження історичного розвитку адміністративного провадження у справах про порушення Правил дорожнього руху знаходить своє відображення у наукових працях О. Л. Міленіна, В. Т. Низамова, А. М. Подоляки, Г. П. Рифицького, А. Є. Шевченка, Я. І. Хом'яка та ін. У той же час, окремі аспекти й досі залишаються не дослідженими.

Розгляд історичного аспекту розвитку адміністративного провадження у сфері суспільних відносин і суб'єктів, уповноважених © Гриценко В. В., 2012